

UNIVERSITATEA
Dimitrie Cantemir

Timișoara, România
Str. Bodoni Sándor nr. 3-5
Tel.: +40-365-401.127;
+40-365-401.129
Fax: +40-365-401.125
E-mail: universitate@cantemir.ro
Web: www.cantemir.ro

Nr. 453 din 25.02.2022

**COMISIA DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
DIN CADRUL UNIVERSITĂȚII „DIMITRIE CANTEMIR” DIN TÂRGU MUREȘ**

HOTĂRÂRE

Comisia de Etică a Cercetării Științifice din cadrul Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, convocată de Președintele Comisiei, întrunită în data de 10.05.2022, după analiza documentelor depuse de doamna Vultur Cătălina-Ioana, studentă în anul III, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, a constatat că Proiectul de cercetare depus de solicitantă, având tema „Profilul psiho-comportamental al deținutului care a comis infracțiune de abuz sexual”, este conform cu planul de învățământ.

Drept urmare, Comisia aprobă realizarea cercetării științifice „Profilul psiho-comportamental al deținutului care a comis infracțiune de abuz sexual”, propusă de studenta Vultur Cătălina-Ioana, în cadrul Penitenciarului Târgu Mureș, în vederea elaborării lucrării de licență, cu respectarea următoarelor condiții:

- obținerea acordului informat al persoanelor implicate în cercetare;
- respectarea implicațiilor etice ale cercetării, prevăzute în documentul solicitantei;
- transmiterea *online*, pe adresa de poștă electronică universitate@cantemir.ro, a avizului pentru desfășurarea cercetării, eliberat de Penitenciarul Târgu Mureș.

În acord cu dispozițiile Regulamentului Comisiei de Etică a Cercetării Științifice, aprobat în Ședința Senatului Universității „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș din data de 29 septembrie 2020, prezenta hotărâre a fost luată cu unanimitate de voturi.

Președintele Comisiei de Etică a Cercetării Științifice,
Prof. univ. dr. Camelia Stanciu

Secretar,
Lect. univ. dr. Elena Luminița Alber

PROTOCOL NR. din data.....

**Între Universitatea Dimitrie Cantemir Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației și
Penitenciarul Târgu Mureș**

Proiect de cercetare

Profilul psiho-comportamental al deținutului care a comis infracțiune de abuz sexual

Cu acordul profesorilor coordonatori

Prof. Univ. Farcaș Cornelia

Drd.

Elaborat de student: Vultur Cătălina-Ioana

Capitolul I. ARGUMENT

Dreptul penal are menirea de a asigura cadrul juridic corespunzător apărării valorilor sociale fundamentale. Între drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei fizice sunt incluse și cele care privesc libertatea sexuală, adică posibilitatea persoanei, indiferent de sex, de a hotărî singură cu privire la viața sa sexuală, fără temerea că va fi împiedicată în exercitarea ei. (Flueran Ana-Maria, 2017). Actele de violență și abuz constituie încălcări extrem de grave ale drepturilor omului, fiind recunoscute în textele instrumentelor internaționale de protecție a drepturilor omului ca atentate la demnitate și valorare persoanei umane. Aceste acte încalcă dreptul la integritatea fizică și psihologică a persoanei, precum și dreptul la autonomie sexuală, care este un element al vieții private. (Ana Revenco, Daniela Misail-Nichitin, Iurie Perevoznic, Ghenadie Nicolaev, 2018).

Personalitatea infractorului este fondul pe care trebuie să se încrucișeze, în cadrul duelului judiciar, funcțiile acuzării și apărării pentru că, în ultimă instanță, pedeapsa este impusă infractorului, iar efectele sale sunt condiționate de această personalitate. Infractorul apare ca un individ cu o insuficiență maturizare socială, cu deficiențe de integrare socială, care intră în conflict cu cerințele sistemului valoric-normativ și cultural al societății din care aceasta face parte. Pe această bază se încearcă să fie puse în evidență, cât și mecanismele interne (motivații, scopuri) care declanșează trecerea la actul infracțional ca atare. (Maria Ichim, 2006)

Infractorul, conștient de caracterul socialmente distructiv al actului infracțional, observă, plănuiește și execută totul ferit de ochii celor din jur și al autorităților. Reprezentând o dominanță puternică a personalității, duplicitatea infractorului este a doua lui natură, care nu se maschează numai în perioada în care se comite fapta infracțională, ci tot timpul. Necesitatea tăinuirii vieții duble, îi formează acestuia deprinderi care îl izolează tot mai mult de societate, de aspectele normale ale vieții. (Maria Ichim, 2006)

Agresiunile sexuale sunt cele mai grave infracțiuni judiciare, care au un impact social major. Violul reprezintă forma cea mai periculoasă dintre agresiunile sexuale, deoarece apar efecte

psihice, sau chiar traume psihice în urma comiterii infracțiunii. Se spune că bărbații au o dorință mult mai arzătoare decât femeile în ceea ce privește acțiunile sexuale. Totodată, un refuz din partea părții feminine, de cele mai multe ori ajunge să le rănească orgoliul, și să-i facă pe aceștia să decurgă la unele gesturi necontrolate. Toate acestea se datorează faptului că bărbații au tendința de a domina și de a deține controlul asupra femeii și a actului sexual, iar în viziunea acestora violul este un act de stăpânire.

Capitolul II. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRII

1. **Scopul cercetării** este de a observa ce îi determină pe agresori să ajungă la infracțiunea de abuz sexual, de a observa ce gândesc în momentul actului sexual cât și după acesta și ce sentimente generează față de victimă.

De asemenea, prin cercetare se va observa dacă acest act infracțional este generat de anumite probleme psihice, sau chiar anumite episoade din trecutul său. Se va observa dacă anumite comportamente din trecut îl afectează mai apoi pe agresor. Se vor determina mai multe tipuri de agresori prin comportamentul manifestat și prin stările psihice pe care le dobândește. Se va observa cel mai comun și frecvent tip de agresor și care sunt cauzele psihologice care îi integrează pe aceștia într-o clasă comună de acțiune asupra victimei folosind aceeași manieră și același comportament înainte de agresarea victimei și după aceasta.

2. **Obiectivele cercetării** sunt:

- determinarea cauzelor care duc la săvârșirea infracțiunii de abuz sexual
- determinarea comportamentelor și a sentimentelor manifestate față de victimă
- determinarea stărilor psihice cu care se confruntă agresorul înainte și după săvârșirea faptei sale
- determinarea existenței mai multor agresori care se manifestă prin aceleași comportamente și care au aceleași stări psihologice

Capitolul III. METODOLOGIA CERCETĂRII

1. **Formularea explicită a ipotezelor cercetării**

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de abuz sexual se va asocia cu comportamentul și stările psihice pe care acesta le dobândește față de victimă și de acțiunile săvârșite.

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de abuz sexual se va asocia cu determinarea unui prototip de agresor.

Descrierea condamnaților cu privire la fapta de abuz sexual se va asocia cu determinarea cauzelor care conduc la comiterea infracțiunii.

2. **Prezentarea modelului cercetării**

- Variabile: percepția victimei, descrierile privind infracțiunea și teoriile aferente.
- Eșantion: 5 bărbați care au fost condamnați pentru infracțiunea de abuz sexual

- Metode de investigație: metoda interviului pentru a strânge datele personale și strângerea de informații prin chestionare
- Testele validate folosite: "Evaluarea Tulburărilor de Personalitate (ETPduo) " (Constantin et al., 2021) pentru a identifica tulburările de personalitate pentru care DSM-5 propune 4 caracteristici: pattern-uri de gândire rigidă, extremă și distorsionată, pattern-uri de răspunsuri emoționale problematice, dificultăți de control al impulsurilor și probleme interpersonale semnificative. Chestionarul Primal Beliefs (J.D.W Clifton, C.L.Park, J.D. Baker 2019) permite evaluarea credințelor generale despre lume și viață pe care le are o persoană. Chestionarul de Inteligență Emoțională (INEM) (Salovey și Mayer, 1990) permite evaluarea inteligenței emoționale prin care o persoană își recunoaște și diferențiază propriile trăiri, le gestionează și folosește în propriile acțiuni și în modul de gândire
- Pe parcurs se mai aplică teste dacă este nevoie pe baza rezultatelor
- Proceduri de recoltare a datelor: aplicarea testelor condamnărilor începând cu luna decembrie a anului 2021.

Capitolul IV. IMPLICAȚIILE ETICE ALE CERCETĂRII

1. Asumarea principiilor etice

Conform APA - Ethical principles of psychologists and code of conduct. American Psychological Association. <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>

1. Principiul competenței, specializării și integrității profesionale – nu e cazul
2. Principiul responsabilității științifice și profesionale
3. Principiul independenței, nediscriminării și imparțialității profesionale
4. Principiul asigurării demnității și respectului pentru ființe
5. Principiul primordialității interesului ființei umane
6. Principiul liberei concurențe profesionale – nu e cazul
7. Principiul evitării conflictului de interese
8. Principiul confidențialității și păstrării secretului profesional
9. Principiul informării și obținerii consimțământului prealabil
10. Principiul formării profesionale continue
11. Principiul confraternității și colegialității
12. Principiul nemedierii relației psiholog-beneficiar/pacient
13. Principiul obligației de mijloace în activitatea psihologică
14. Principiul dreptului beneficiarului la o a doua opinie în specialitate
15. Principiul obligației de finalizare a activității psihologice

Conform COPSI - Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din România. <http://www.copsi.ro>

1. **Validitatea legală a studiului**
Cercetarea respectă și va respecta prevederile legale în vigoare.
2. **Protejarea subiecților vulnerabili în cercetare**

Conform principiilor generale a Asociației Americane de Psihologie, subiecții vor fi informați cu privire la scopul și durata cercetării. Dacă aceștia sunt de acord să participe, vor semna **Formularul de acceptare și Consimțământul informat**. Pentru ca participanții să fie identificați, li se vor aloca coduri aleatorii, iar pentru a se stoca aceste date în baza de date se vor folosi aceste coduri. Nu există riscuri pentru participanți, iar aceștia se pot retrage oricând din realizarea studiului, fără a pleda explicații.

3. Validitatea științifică a studiului

Studiul va oferi ca lucrare de licență investigatorului.

4. Validitatea protocolului de cercetare

Se va asigura anonimatul subiecților și confidențialitatea acestora prin utilizarea codurilor cu scopul strângerii datelor.

Datele vor fi prelucrate de către investigator sub îndrumarea profesorilor coordonatori.

Cercetătorii implicați au responsabilitatea de a asigura protecția datelor cu caracter personal ce aparțin subiecților.

Proprietatea **Raportului final de cercetare** aparține cercetătorilor implicați, iar rezultatele finale obținute din studiu aparțin, de asemenea, cercetătorilor implicați.

5. Sustenabilitatea studiului

Se menționează faptul că datele prelucrate și inițiale nu se vor utiliza în alte scopuri decât în cercetare/studiul menționat.

Observații

Un exemplar al **Formularului de acceptare și Consimțământului informat** vor rămâne la subiectul cercetării, iar un set la investigator.

Pentru **MINORUL** aflat în sistemului penitenciar, pe lângă acordul olograf al acestuia, este necesară obținerea unui alt document anexat și anume: obținerea, în scris, a **consimțământului părintelui/tutorelui legal** pentru participarea acestuia în studiu.

Capitolul V. STADIUL CERCETĂRII ȘI PROGRAMAREA ETAPELOR

1. Programarea etapelor cercetării / lucrării de licență / de disertație

Activitatea 1:

Perioada:

Contribuția investigatorilor: datele vor fi strânse cu ajutorul chestionarelor și al interviului.

2. Valorificarea rezultatelor cercetării

Diseminarea rezultatelor cercetării se va face prin:

- a. publicare în articole de specialitate

b. susținere în cadrul prezentării licenței.

3. **Instituții partenere:** Universitatea Dimitrie Cantemir (UDC), Târgu-Mureș

4. **Echipa de cercetare:**

Student: Vultur Cătălina-Ioana

Drd:

Prof. Univ.: Farcaș Cornelia

Capitolul VI. BIBLIOGRAFIE

Comunicarea nonverbală, Limbajul de dincolo de cuvinte, Nuria Jar, Editura Litera, 2021

Psihiopatologia, Spectrul răului, Vicente Garrido, Editura Litera, 2021

Inteligența emoțională, Cum învățăm să gestionăm emoțiile, Pablo Fernandez-Berrocal, Editura Litera, 2021

Personalitatea, Maria del Sol Fortea Sevilla, Editura Litera, 2021

Victimologie, Curs universitar, Tudorel Badea Butoi, Luminița Georgeta Nicolae, Doinel

Dinuică, Dan Voinea, Constantin Zărnescu, Valentin Iftenie, Ioana Teodora Butoi,

Alexandru Butoi, Manuela Cristina Prodan, Editura Pro Universitaria, 2019

[https://www.academia.edu/35846664/Infrac%C8%9Biunea cu motiva%C8%9Bie sexual fara](https://www.academia.edu/35846664/Infrac%C8%9Biunea_cu_motiva%C8%9Bie_sexual_fara_foto_pptx)

[foto pptx](https://www.academia.edu/35846664/Infrac%C8%9Biunea_cu_motiva%C8%9Bie_sexual_fara_foto_pptx)

<https://pdfcoffee.com/psihologie-judiciara-2-pdf-free.html>

<https://revista.universuljuridic.ro/violul-dintr-o-perspectiva-psihocriminologica/>

Psihologia mecanismelor cognitive, Mielu Zlate, Editura Polirom, 2006

Tulburările de personalitate din DSM-5, Len Sperry, Editura Trei, 2018

**Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
Universitatea Dimitrie Cantemir, Târgu-Mureș**

Penitenciarul Târgu-Mureș